

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

9. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

1. *Et Deus erat Verbum.*

EST conuersa locutio: Et hoc verbum erat Deus. Ita verbi diuinitas propria & naturalis cōtra Arianos manifestè asseritur. Vide August. de doctrina Christiana lib. 3. cap. 2. Pulchre Ambrosius ex tribus his sententiis tres pestilentissimas hæreses refutari docuit. *Omnes (inquit) hæreses hoc casu cap. 5. puulo breui piscator noster exclusit. Quod enim erat in principio, non includitur tempore, non principio prauenitur: ergo conticescat Arius. Quod autem erat apud Deum, non commissione confunditur, sed manentis verbi apud Patrem solida perfectione distinguitur, vt Sabellius obmutescat. Et Deus erat verbum. Non ergo in prolatione sermonis hoc verbum est, sed in illa celestis designatione virtutis, vt confutetur Fotinus.*

9. *Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum.*

DVplex hinc difficultas est: vna quæ sit lux vera, altera quæ hic illuminatio & qualis intelligatur. Lucis veræ nomine alij Deum Patrem intelligunt, vt Ambros. de fide contra Arian. cap. 3. alij de Filio seu Verbo vt Athan. in orat. quod Deus ex Deo est verbū; Gregor. Nazianz. in orat. de fide; Cyrill. lib. 1. in Ioan. cap. 8. Chrysof. homil. 6. in Ioan. alij totam Trinitatem, vt idem Nazianz. in orat. 5. de Theologia. Secunda expositio est iuxta literam, cum citra vllum dubium de eadem luce hæc verba dicantur cui Ioan. testimonium perhibuit. Illuminatio intelligenda est non naturalis, sed supernaturalis, quæ fidei est, vt August. tract. 2. & Chrysof. homil. 7. in hunc locum exponunt. Lux enim, quam filius Dei incarnatus attulit, est illa, quæ ad redemptionem nostram pertinet, de qua infra dicit, *Ego sum lux mundi*, cap. 3. & 12. & *quam tenebra non comprehenderunt*, id est, quam increduli non receperunt, quum lux naturalis rationis ab omnibus comprehenderetur. Ergo filius Dei incarnatus omnes per gratiam illuminat, & omnibus lucet, quantum ex se est, vt in hunc locum Chrysof. quem sequitur D. Thom. lib. 3. cap. 159. contra Gentes, & D. August. tradit in lib. ad articulos falsò sibi impositos art. 2. & de Gen. contra Manich. lib. 1. cap. 3. & Retract. lib. 1. c. 10. & post eum Prosper de vocat. Gent. lib. 2. cap. 24. & 26. Caluinus, quum fateatur lucis nomine Christum intelligi, illuminationem tamen non nisi de communi natura luce, quæ longè infra

*Lux vera
quæ sit.*

*Illuminatio
quæ.*

infra fidem subsedit, intelligi vult: & eos qui ad illuminationis gratiam hæc verba accommodant, fanaticos vocat, homo ipse fanaticus, & aperta textus consequentia arroganter reluctans. Nec quia hanc illuminationis gratiam omnibus æqualiter offerri quidam erranter docuerunt, propterea omnibus illam pro loco & tempore dari negare necesse est; quum hoc ipsa Evangelistæ verba clarè affirmare videantur, illud in Evangelistæ verbis aut in aliis Scripturis nusquam appareat.

12. Dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt, &c.

Magnum negotium hæc verba Interpretibus dederunt, adeo ut decem variæ expositiones huius loci legantur. Duæ tamen primariæ sunt, quæ quasi pro victoria concertant. Una eorû est, qui potestatem hoc loco nihil nisi dignitatem & præstantiam significare oportere acerrimè contendunt: altera eorum qui potestatem pro libera facultate & potentia à Deo data exponunt. Prior placet Cornelio Iansenio, & eam acerrimè tuentur Calvinus & Beza hoc loco, freti Græco vocabulo *ἔξουσιαν*, quod dignitatem & præstantiam in Scripturis frequenter significat. Cæterum advertere ijdem debebant, eodem vocabulo potestatem propriè dictam, id est, liberam facultatem & potentiam aliquid agendi, non minus frequenter significari. Dedit eis potestatem super spiritus immundos, id est, facultatem eiiciendi ea. *διώκων ἡγεῖ ἔξουσιαν κατὰ πνεύματα*. Dedit servis suis potestatem cuiusque operis: id est, liberam potestatem quodlibet opus faciendi: *τὸν ἔξουσιαν πᾶσι ἔργα*. Dedi vobis potestatem calcandi super serpentes, *ἔξουσιαν ἔχει ἡ βασιλεία*. Et apud ipsum postea Ioannem, *ἔξουσιαν ἔχει*, potestatem habeo ponendi animam meam, & potestatem habeo iterum sumendi eam. Quis negabit potestatis vocabulo liberam hinc in Christo facultatem designari? Rursum: *Nō est vestrum nosse tempora & momenta, quæ posuit Pater in sua potestate, in τῆ ἰδία ἔξουσιᾳ*: id est, in sua libera dispositione. Et iterum: *Nōne manens tibi manebat, & venundatum erat in tua potestate? in τῆ ἰδία ἔξουσιᾳ καὶ πρῶτον*: id est, in tua libera dispositione? Et apud Paulum. *Non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud vas in contumeliam, aliud in honorem? ἡμεῖς ἔξουσιᾳ*. Rursum. *Qui statuit in corde suo firmus, non habens necessitatem, potestatem autem habens sua voluntatis, &c. ἔξουσιαν ἔχει*. Et paulò post. *Videte ne hac licentia*

Potestas fieri filios Dei quid significat.

Matth. 9: & 10. Luc. 9. Mar. 13. 34. Luc. 10. Ioan. 10.

Act. 1. Act. 5.

Rom 9. 1. Cor. 7. 1. Cor 8. 9.

Ita mani- 3. cap. centif- voc ca- drinci- 70 con- sitione fectio- erbum. ca cale- m ve- eraque nomi- contra quod des; Cy- totam Secun- um de m per- super- homil. incat. certinet. am te- n rece- rehen- illumi- locum a Gen- positos lib. 1. c. 6. Cal- i, illu- a longè infra

